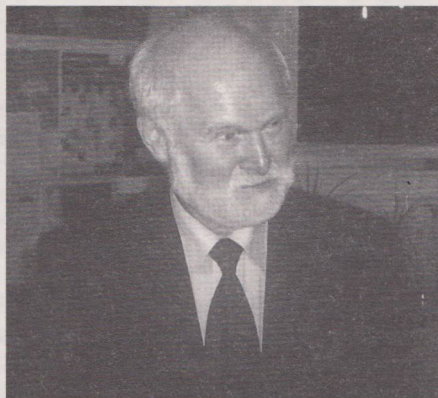

Lengyel-magyar két jó barát

Mennyi minden belefér egy óras előadásba! Ez jutott eszembe, amint a könyvtári napok egyik különleges eseményén ülve, Kovács István előadását hallgattam a lengyel-magyar barátság közös históriájáról. Szavai nyomán a könyvtár meghitt légkörében feldübörög a történelem: 1000 éves barátság, közös történelem, közös szereplők, közös sors.

Sorra vonulnak el a szemünk előtt ezek a közös szereplők: Szent István és Vitéz Boleszló; a nagy tiszteletben álló Szent László (édesanyja lengyel hercegnő); árpádházi Szent Hedvig, a lengyelek Jadviga királynéja (ma is 25 lengyel gimnázium viseli a nevét!) és Szent Kinga; a krakkói egyetemen tanuló magyar diákok; a várnai csatában az oszmánok ellen életét vesztő I. avagy III. Ulászló közös királyunk; Báthory István Lengyelország legnagyobb királya és Erdély legnagyobb fejedelme, aki megveti a huszárnak nevezett lengyel nehézlövesség alapjait; a törökverő Sobieski János; majd a közös szabadsághősök sora: Bem, Dembinski, Rulikowski és a többiek. A 20. század megpróbáltatásaiban is az ősök-höz méltó testvériségről tett tanúbizonyságot a két nemzet: a 2. világháború alatt Európában egyedül Magyarországon működhetett lengyel gimnázium a menekültek számára, és 1956 október 23-án is a Bem szobortól, a lengyel fiatalok mozgalmának támogatásával kezdődött a magyar forradalom, amelynek megsej-

tésére a legtöbb segélyszállítmányt a lengyelek küldték.

Hosszú nemzedékek számára magától értető volt ez a barátság: 1956 után azonban a Kádár adminisztráció mindent megtett azért, hogy ne legyen új '56-os forradalom. Amikor megkezdődött Lengyelországban a Szolidaritás sztrájkja itthon beindult a suttógó propaganda arról, hogy a „lengyelek nem akarnak dolgozni”, és természetesen a „lengyel viccek” végeláthatatlan sora. Ez az oka annak, hogy a magyar közgondolkodásban jelentősen elhalványult a barátság gondolata.

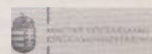
1990 óta is hasonlóan alakult a sorsunk, hiszen sok szempontból azonos célokat követtünk, azonos körülmények alakították az életünket. Igaz ez akkor is, ha sok mindenben eltérő pályát futottunk be: a lengyel mezőgaz-

daság számára az EU-hoz történő csatlakozás – kemény tárgyalási stratégiájuknak köszönhetően – sikertörténet.

A rendszerváltoztatás óta eltelt idő egyik hatalmas adóssága, hogy nem fedeztük fel újra a maga teljességében a Kárpátok túlfelől felénk áramló szimpátiát, barátságot és szeretetet. Fontos tudnunk, hogy nem vagyunk egyedül.

Szentpály-Juhász Miklós

Kovács István költő, történész, műfordító, diplomata 1945-ben született Budapesten. Az ELTE Bölcsészkarának történelem-lengyel szakán végzett (1968). Költőként az Elérhetetlen föld című antológiában mutatkozott be (1969). Az 1970-es évek elejétől foglalkozik hivatásszerűen a magyar-lengyel kapcsolatok kutatásával, népszerűsítésével. A varsói nagykövetség kulturális tanácsosa (1990-1994), krakkói főkonzul (1994-1995 és 1999-2003), illetve a Pázmány Péter Katolikus Egyetem lengyel tanszékének tanszékvezető tanára (1995-1999), az MTA Történettudományi Intézet főmunkatársa (2004-től). József Attila-díjas, Krakkó város díszpolgára. Eddig hat verseskötete jelent meg. Legutóbb Az idő torkában című kötet (2007-ben). A gyermekkor tündöklete című regényéből Budakeszi srácok címmel film készült (2006).

Vízszintes: 1. Kutya. 2. A vízszintes 4. titkárságának székhelye. 4. Az Európai Unió egyik fontos szerve. 7. Sötét szín. 9. Ellenértéke. 10. Bolgár hegység. 12. Magunk. 13. Táncmulatságra való. 14. Arra a helyre hajít. 16. Kitöltendő nyomtatvány. 17. Toll, angolul. 18. Állatövi jegy. 20. Padon helyezkedik el. 21. Női becenév. 23. A MÁV ügyfele. 24. Néma Imre! 25. Részben kiönt! 26. Zubog. 28. Kassák lapja volt. 29. Légnemű energia-hordozó idegen szóval. 31. Gallya. 32. Hozzám közelebb. 34. Virág része. 36. Erős hangot adó. 37. Vércsoport. 38. Szappanmárka. 39. Politikus része! 40. Állami bevétel egyik fajtája. 42. Keresztül.

Függőleges: 1. Az Európai Unió másik fontos szerve. 2. Dolgozatot tanárnak juttat. 3. United Kingdom. 4. Azonos betűk. 5. Belemegy az ajánlatba. 6. Porlasztó része! 7. Hivaikodás. 8. Magatok. 11. Erre a helyre cseperedik. 13. A vízszintes 4. döntés-előkészítő és bizottsági munkái itt folynak. 15. Rendben van. 19. A vízszintes 4. itt ülésezik minden hónapban. 22. Nemzetközi számítás- és kommunikációtechnikai szakvásár a BNV-n. 24. Oltalmaz. 27. ... soraimat (levél vége). 28. Ellentétes kötőszó. 30. Kettős betű. 33. Tombolt. 35. Neuron. 37. Átnyújt. 40. Ezüst vegyjele. 41. Nóra egyenmű betűi.

